همشهری

چهارشنبه ۲۴ مهر ۱۳۹۸ ■ ۱۷ صفر ۱۴۴۱ ■ سال بیست و هفتم ■ شماره ۷۷۸۶ ■ ۲۴ صفحه ■ ۴۸ صفحه راهنما ویژه تهران ■ ۲۰۰۰ تومان

HAMSHAHRI ■ ISSN 1735-6386 ■ Vol.27 ■ No.7786 ■ WED ■ OCT.16 ■ 2019

تحریم ترکیه

دولت آمریکا برخی مقامات و نهادهای دولتی ترکیه را تحریم کرد

مناقشه حقوقدانان درباره اصل ۱۱۳ قانون اساسی و حدود اختیارات رئیس جمهوری

چالش اختیارات رئیس جمهوری

علی اکبر گرجی: افکار عمومی مهم ترین ضامن اختیارات رئیس جمهوری است ۲

یا ابا الفضل العباس
یا بنی هاشم

رسم شیدایی

خبرنگار همشهری از مرز مهران و حال و هوای زائران حسینی گزارش می دهد ۲۲

عکس: همشهری/ محمدصادق حیدری

- گفت‌وگو با پیرمرد ۸۰ ساله‌ای که از بجنورد تا کربلا رکاب می زند ۱۵
- سید ابراهیم امینی: ارائه خدمات به زوار اربعین بخشی از مسئولیت مدیریت‌شهری است ۳
- طبق آمار سازمان حج و زیارت، تهران، خوزستان واصفهان بیشترین تعداد زائران را داشته‌اند ۶

استراتژی بقا در جنگ اقتصادی

درخواست بخش خصوصی از دولت برای مقابله با تحریم‌ها: در شرایط تحریم، اجرای قوانین سخت‌گیرانه را برای بهبود فضای اقتصاد حذف کنید؛ یا حداقل یکی دو سال به تعویق بیندازید

وزیر صنعت به همراه معاون امور معادن و صنایع معدنی و رئیس سازمان توسعه تجارت، دیروز برای صرف صبحانه کاری به اتاق ایران رفت و پای حرف و گله فعالان بخش خصوصی نشست و پیشنهادهای فعالان اقتصادی برای بقای تولید و تجارت در دوره جنگ اقتصادی را شنید. لزوم مشورت با بخش خصوصی، ضرورت چشم‌پوشی از برخی قوانین سخت‌گیرانه در دوره تحریم، توجه به توسعه صادرات، رفع موانع داخلی برای تولید، هماهنگ شدن سیاست‌های ارزی و تجاری، هدایت نقدینگی به سمت بخش‌های مولد، میدان دادن به نظرات بخش خصوصی و نخبگان و ناامن کردن فضا برای فعالیت‌های غیرمولد از مباحث مطرح شده در این نشست بود.

صفحه ۴ را بخوانید

این شماره
طبقه‌مرفه در سینما

ثروتمندان تنها

- تصویر طبقه‌مرفه در سینمای عامه‌پسند قبل از انقلاب
- چرا در سینمای دهه ۶۰ پولدار بودن ضدارزش بود؟
- سرمایه‌داران سینمای ایران در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ از کجا آمدند و چه شمایلی داشتند؟
- بچه پولدارها چگونه سینما را فتح کردند؟
- ابوالحسن داوودی درباره چرایی محبوبیت طبقه مرفه در سینمای دهه ۹۰ ایران می گوید
- به عقیده فرزاد موتمن، ثروتمندان در این سال‌ها سعی در تطهیر چهره خود در سینما داشته‌اند

۱۸و۱۹

حناچی در بازدید از پروژه زیر گذر نصر اعلام کرد

تکمیل پروژه گیشا تا پایان سال

زیر گذر استاد معین تا بهمن‌ماه به بهره‌برداری می رسد ۳

سکوت ساز در سوگ صدا

حسین دهلوی، آهنگساز بزرگ ایرانی درگذشت ۱۲

شهر ۷

شورای شهر، نشان شهروندی می‌دهد

هوشمند ۱۶

لیگ‌برتر پهپادها بدون هدایت انسان

مسابقه میان پهپادها در دنیا عادی است اما اکنون رقابتی در جریان است که پهپادهای بدون‌خلبان و با استفاده از هوش مصنوعی با هم برای پیروزی می جنگند

یادداشت

مصطفی معین: رئیس کرسی یونسکو در آموزش سلامت

سواد سلامت روان

از نظر سازمان بهداشت جهانی (WHO)، تعریف سلامت روان، برخورداری فرد از سلامتی و توانایی تشخیص قابلیت‌ها و توانمندی‌های خویش، انطباق با استرس‌های روزمره زندگی، انجام کار و تلاش سازنده و مفید و مشارکت فعال در مسائل و امور اجتماعی است. چنین افرادی علاوه بر اینکه از کیفیت زندگی مطلوبی برخوردار هستند و به‌خوبی زندگی می کنند، باید به سایر افراد نیز در داشتن زندگی خوب کمک کنند. همچنین داشتن رفتاری متناسب با شرایط پیرامونی از اصلی ترین خصوصیت‌های نشانگر سلامت روانی افراد است.

یکی از مهم‌ترین اهداف برگزاری هفته سلامت روان، ارتقای سطح «سواد سلامت» در جامعه است. سواد سلامت طبق تعریف سازمان جهانی بهداشت، عبارت است از داشتن مهارت‌های اجتماعی و شناختی که به یک فرد انگیزه همکاری با پزشک، توانایی دسترسی به اطلاعات و توصیه‌های پزشکی و درک و به‌کارگیری آنها را می‌دهد تا بتواند با حفظ سلامتی خود، کیفیت زندگی‌اش را بهبود بخشد.

چنانچه در جامعه ایرانی فردگرایی و فعالیت‌های فردی بر مشارکت‌های اجتماعی توفق و برتری داشته باشد، بیانگر این است که جامعه ما از دیدگاه سلامت روان دچار نقص است و در این زمینه عواملی وجود داشته که سبب شده سرمایه‌های اجتماعی ما نیز به حداقل برسد. وظیفه خطیر حفظ و ارتقای سلامت روان و پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های روانی به‌تنهایی از عهده دولت خارج است. تحقیقات و برنامه‌ریزی برای حفظ و ارتقای سلامت روان نیازمند آموزش‌های عمومی و ارتقای فرهنگ سلامت از بستر شبکه‌های اجتماعی، نهادهای مدنی، مشارکت مردم و همچنین برنامه‌های راهبردی در جهت ارتقای بینش افراد نسبت به مشکلات روان‌شان است تا بتوانیم شکل متعادلی از سلامت روان را در سطح جامعه نظاره‌گر باشیم.

برگزاری هفته سلامت روان با همکاری اداره کل سلامت شهرداری، کرسی یونسکو در آموزش سلامت و بسیاری از نهادهای دیگر با ۲ محوریت اصلی ارتقای «سواد سلامت روان» یا افزایش آگاهی جامعه نسبت به اصول و مفاهیم بهداشت روان و تغییر و اصلاح نگرش افراد جامعه نسبت به بیماری‌های روانی -عصبی، گامی بسیار مهم در تحقق اهداف بلندمدت جامعه روانپزشکان، روانشناسان و افراد دغدغه‌مند جامعه نسبت به موضوع سلامت روان است. در سلامت روان، مسئله انگ و انگ‌زدایی در رأس اولویت‌های برنامه‌های بهداشتی - درمانی و آموزشی و پژوهشی است. این است که در دهمین همایش سالانه «سلامت روان و رسانه» نیز که توسط کرسی یونسکو در آموزش سلامت و انجمن علمی روانپزشکان ایران و با همکاری چندین نهاد و انجمن علمی و تخصصی دیگر در روزهای ۳۰ بهمن و اول اسفند امسال برگزار می‌شود، موضوع «انگ و چالش‌های روانی - اجتماعی» مورد بحث و تبادل‌نظر استادان و محققان و صاحب‌نظران قرار می گیرد.

محمود زندمقدم در بیمارستان بستری شد

محمود زندمقدم، جامعه‌شناس مردم‌مدار و نویسنده مجموعه هفت‌جلدی «حکایت بلوچ» صبح دوشنبه در بیمارستان بستری شد. این پژوهشگر ۸۱ ساله ۵۰ سال از عمر خویش را صرف تحقیق در گوشه گوشه بلوچستان کرده و در مجموعه هفت‌جلدی‌اش از حکایات مردمی گفته که در تاریخ کمتر به آن پرداخته شده. در سوابق زندمقدم که دکتری برنامه‌ریزی منطقه‌ای از انگلیس دارد، ریاست مرکز مطالعات خلیج‌فارس و دریای عمان، مدیر کل دفتر برنامه و بودجه استان سیستان و بلوچستان و تأسیس دانشگاه سیستان و بلوچستان به چشم می خورد. پزشکان تشخیص شکستگی لگن داده‌اند و حالا باید تحت عمل جراحی قرار بگیرد.

دیدگاه

امیر ناظمی: معاون وزیر ارتباطات و رئیس سازمان فناوری اطلاعات

خروج از زمین خاکی استارتاپی

همزمان با آنکه نهادهای نظارتی ایالات‌متحده‌آمریکا، موضوع نظارت دقیق‌تر بر فعالیت‌های شرکت‌های پیشروی فناوری اطلاعات را برای جلوگیری از انحصار در دستور کار قرار داده‌اند، در ایران نیز نخستین شکایت ضدانحصار در حوزه فناوری اطلاعات در شورای رقابت منجر به صدور حکم ضدانحصار برای ۲ استارتاپ دیروز، و البته مقیاس‌یافته (Scaled-up) امروز، شد.

درست در روزهایی که گروهی از سناتورها و مقام‌های دولتی ایالات‌متحده‌آمریکا مشکوک به افزایش تراست و انحصار ۴ شرکت بزرگ فناوری اطلاعات این کشور یعنی اپل، گوگل، فیسبوک و آمازون بودند، بار دیگر قوانین آنتی‌تراست (AntiTrust) و معنا و مفهوم آن در دنیا موردتوجه قرار گرفته است.

در حقیقت تراست (Trust) به وضعیتی گفته می‌شود که ذی‌نفع یا ذی‌نفعانی واحد در یک اتحاد با یکدیگر و با حمایت یک محصول یا شرکت خود تلاش می کنند تا با ایجاد انحصار، در عمل رقابت و حضور دیگران و رقبا در بازار را امکان‌ناپذیر کنند. این گروه‌های ذی‌نفع هدفشان حفظ و افزایش منافع گروهشان در قالب ایجاد یک انحصار و عدم‌امکان ورود رقبا یا بازیگران جدید است. تراست‌ها از سهم غالب در بازار برخوردارند و از همین طریق عملا محیط رقابتی را به مرور از بین می‌برند و به‌دنبال آن نوآوری را در بلندمدت کاهش می‌دهند.

بدیهی است که با افزایش انحصار نه‌تنها ورود بازیگران نوآمده سد شده یا کاهش می‌یابد بلکه عملا به‌دلیل خروج رقبا، پس از مدتی کیفیت زندگی شهروندان یا همان کاربران آن خدمت کاهش می‌یابد. به همین دلیل است که دولت‌ها در قالب نهادهای تنظیم مقررات یا رگولاتوری مجبور به مداخله در بازار برای حفظ رقابت‌پذیری در بازار می‌شوند. به همین دلیل است که مسئولیت بازرسی از اپل و گوگل را وزارت دادگستری (DOJ) برعهده دارد و کمیسیون تجارت فدرال (FTC) هم با تشکیل تیم‌هایی بازرسی از فیسبوک و آمازون را آغاز کرده است. با انتشار گزارش این بازرسی‌ها، سهام این شرکت‌ها در وال‌استریت در عمل و در مجموع چندین میلیارد دلار کاهش یافت. واکنش محافظه‌کارانه بازار به شکست این چهار شرکت بزرگ و احتمال جریمه شدن آنها، منجر به کاهش سنگین سهام آنها شد.

ادعای انحصار در بازار سفارش آنلاین غذا

در ایران نیز شکایت چیلیوری، که یکی از شرکت‌های سفارش آنلاین غذاست، از رقیب‌اش «اسنپ‌فود» در شورای رقابت، که پیش‌تر تشکیل شده بود، در هفته گذشته مورد ارزیابی در شورا قرار گرفت. گرچه پیش‌تر نیز شکایت‌هایی مشابه در شورای رقابت طرح شده بود، اما این نخستین باری بود که رأی شورای رقابت به نفع شاکی صادر شد. شکایت چیلیوری از اسنپ‌فود در رابطه با ایجاد انحصار در بازار سفارش آنلاین غذا بود. اسنپ‌فود که به روایت مدیرانش در ماه‌های اخیر بین ۸۰ تا ۹۵ درصد سهم بازار را در اختیار داشت، از طریق قراردادهای انحصاری یا با تخفیف خود تلاش داشت تا سهم بازار کامل را به‌دست آورد. در نهایت چیلیوری شکایت خود را در ۵ مورد به شورای رقابت برد؛ که براساس رأی صادره این شورا، چیلیوری توانسته در ۳ مورد از این شکایت‌ها علیه اسنپ‌فود به نفع خود رأی بگیرد.

نشانه‌هایی از جدی‌شدن بازار

صرف‌نظر از حکم شورا به‌نظر می رسد این رویداد از چند جنبه قابل تامل است:

۱ سال‌های پیش (حوالی ۹۰ و ۹۱) دکتر مهدی محمدی اصطلاحی را بر سر زبان‌ها انداخته بود: «اکوسیستم نوآوری و استارتاپی، بازی در زمین خاکی است. لیگ اقتصاد ایران در جاهای دیگر است»!

ادامه در صفحه ۲۲

نگاه

سحر سخایی: نویسنده و آهنگساز

بودن در عین نبودن

بدرقه‌ای با حسرت برای استاد حسین دهلوی

اگر به مرز باریک بین بودن و نبودن باور داشته باشیم، امروز، این بیست و چهارم مهرماه ۱۳۹۸ دیرترین زمان ممکن برای نوشتن از حسین دهلوی است. او حالا دیگر سراسر نبودن است. اما اگر دلخوش باشیم به آن تصعیدهای هنرمندانه که ناکامی‌ها و نداشته‌ها را به هنرهایی ماندنی بدل می کنند نه امروز و نه هیچ وقت دیگری برای نوشتن و به یاد آوردن حسین دهلوی دیر نیست.

مطمئنم به سیاق هر مرگی، صفحات بسیاری، از امروز تا چند روز آینده به این اختصاص خواهند یافت که دهلوی که بود و چه کرد؛ پس این پیش‌بینی مرا از قید تکرار روزشمار زندگی دهلوی بی‌نیاز می کند تا بپردازم به آنچه دوست دارم از او در یادها بماند.

دهلوی یک معلم ریزنقش و اثرگذار بود. شاگردان بسیاری تا آخرین روزهای حیاتش هربار که فرصتی دست‌داد قدردان او بودند. یکی از سرشناس‌ترین این شاگردان حسین علیزاده است؛ مردی که تا به یاد دارم از هر فرصتی برای قدردانی از قامت خلاصه اما اثرگذار دهلوی بهره برد و هرگز از یاد نبرد که در سال‌های تحصیل در هنرستان و بعدها در سال‌های سخت دهه ۶۰، دهلوی چگونه خستگی ناپذیر برای شاگردانش همچنان یک معلم و پدر بود.

علاقه دهلوی به فرهنگ ایرانی در استفاده‌اش از موسیقی ایرانی و سازهای ایرانی خلاصه نمی‌شود. کافی است نگاهی کنیم به کارنامه‌اش تا داستان‌های شاهنامه و اشعار عطار و نظامی والاترین سفیران این علاقه و عشق به فرهنگ ایرانی باشند: بیژن و منیژه، خسرو و شیرین و بسیاری قطعات باکلام دیگر. گمان می کنم همین انتخاب از سر ذوق و زیباشناسی‌اش هم بود که باعث شد در سال‌های پس از انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ یکباره به پستوی خانه کوچ کند؛ همان‌جایی که اپرای بیژن و منیژه و مانا و مانی و آثار دیگرش هم به مرور مأوا گزیدند. مانا و مانی اما یک حسرت دائمی برای دهلوی شد چون برخلاف دیگر آثار او تا دهه‌ها بعد از تصنیف‌شدن در سال ۱۳۵۷ اجرا و شنیده نشد و کیست که نداند موسیقی را باید روی صحنه شنید و دید تا بودنش به‌معنای حقیقی بودن شود. دهلوی تا سال‌های سال برای شنیدن اثر خودش منتظر ماند.

حسین دهلوی کارنامه پربارتری از این حرف‌ها دارد اما بگذارید بنویسم که او با آن عینک سنگین و دور قهوه‌ای و آن قامت کوتاه و آن کت و شلوارهای همیشه مرتب برای من تصویری دقیق و کافی از یک نسل بود؛ نسلی که شاید بشود اسم‌شان را گذاشت آرمان‌خواهان سختکوش وطن‌پرست و در همین حین فرامرز پایور را هم به یادآورد که تا بود جز نظم و تلاش در مسیر موسیقی چیز دیگری نشناخت؛ نسلی که برخلاف پیشینیانش شیفته غرب نشد و کلنگ آبادانی را به خاک خودش زد و هرچه کشف کرد مال همین خاک بود. مال ایران بود. نمی‌دانم صحبت از انقراض نسل‌ها و رفتن‌های بی‌جانشین را تا کجا می‌توانیم مدام بنویسیم و امیدوار باشیم نخ‌نما نشود اما چه دوست بداریم و چه نه این سرنوشت دوره‌ای است که ما فرزندان آنیم. می‌روند بی‌آنکه برای خودشان جانشینانی مثل خودشان معرفی کرده باشند. می‌روند بی‌آنکه آرمان‌خواهان وطن‌پرست تازه‌ای به جایشان نشسته باشند و این به‌معنای این نیست که ما آهنگساز و نوازنده و خالق برجسته دیگر نداریم، داریم. این به‌معنای تنیدگی توامان یک بستر زمانی و مکانی و انسانی است که امید تکرارشدنش لااقل تا مدت‌ها بعید به‌نظر می‌رسد. گمان نمی کنم که بزرگان می‌روند و بزرگی دیگر به دنیا نمی‌آید که تا بوده مسیر هنر همین بوده است ولی غبطه می خورم به آن همه سالی که حسین دهلوی می توانست و کار نکرد و غبطه می‌خورم به میزان اپرای مانا و مانی که آن همه سال می‌شد و اجرا نشد و راستش را بخواهید غصه می‌خورم برای تک‌تک آن خاطرات شیرینی که برای سال‌ها در ذهن پویای حسین دهلوی یکی یکی محو شدند تا آنجا که فراموشی به تمامی بر او چیره شد. وضعیت غریبی است.

ادامه در صفحه ۲۲

پایان ماه عسل ویلموتس

تیم ملی ایران در سومین بازی انتخابی جام جهانی ۲۰۲۲ با یک گل از بحرین شکست خورد

۱۵ گل اختلاف کیفیت ۲ بازی تیم ملی ایران در فاصله ۴ روز بود. پنجشنبه گذشته در تهران با ۱۴ گل کامبوج را بردیم و دیشب با یک گل از بحرین در منامه شکست خوردیم. این اولین شکست تیم مارک ویلموتس بود. مردی که از روز اول حضورش به جای کارلوس کی‌روش تقریبا در تمام مصاحبه‌های قبل و بعد از بازی تعمدا یادآوری کرده که می خواهد هجومی بازی کند؛ شاید طعنه‌ای به سبک روش بازی تیم کی‌روش که منتقدان می گفتند چشم‌نواز نیست. دیشب اما در جهنم منامه که هوا ۳۱ درجه بالای صفر و رطوبت غیرقابل تحمل بود، تیم ویلموتس حرف زیادی برای گفتن نداشت. نیمه اول تقریبا همه چیز برابر بود. چند حمله نصف و نیمه از ایران که هیچ کدام خطرناک نبود در مقابل ۲ توپ ترسناکی که بحرینی‌ها دقیقه ۳۱ و ۳۳ به سمت دروازه بیرانوند زدند اما یکی از بالا و دیگری از کنار دروازه به اوت رفت.

نیمه دوم ایران کمی هجومی‌تر بازی کرد اما قبل از آنکه نتیجه بگیرد، با پنالتی دقیقه ۶۵ محمد الحردان غافلگیر شد. این پنالتی را مجید حسینی داد که در این بازی جای پورعلی گنجی را در دفاع گرفته بود. اتفاقات بعد از پنالتی تقریبا مانند همان بازی تاریخی ۲ تیم در انتخابی جام جهانی ۲۰۰۲ بود. بازیکنان ایران عصبی شدند و چند نفرشان اخطار گرفتند. بحرینی‌ها هم چند بار با دلیل و بی‌دلیل خودشان را به زمین انداختند. تیم ایران ۱۰ سال بود در هیچ میدانی و ۱۸ سال بود در یک بازی رسمی به بحرین نباخته بود. با این شکست، ایران صدر جدول گروه C را از دست داد. پس از ۳ بازی شاگردان ویلموتس ۶ امتیازی هستند در حالی که عراق و بحرین هر دو ۷ امتیاز دارند. هنگ کنگ و کامبوج هم با یک امتیاز پایین‌تر از ایران قرار گرفته‌اند.

ترکیب ایران: علیرضا بیرانوند، حسین کنعانی زادگان، مجید حسینی، میلاد محمدی، رامین رضاییان، احسان حاج صفی، امید ابراهیمی(۷۴ احمد نورالهی)، محمد محبی(۶۰ مهرداد محمدی)، مهدی طارمی، کریم انصاری‌فرد(۷۰ وحید امیری) و سردار آزمون.

سرمربی: مارک ویلموتس

نکته: بازی دیشب تحت‌الشعاع روابط سیاسی دو کشور بود. در هنگام پخش سرود ملی ایران، تقریبا همه حاضران در ورزشگاه ملی بحرین، یکصدا سوت می‌زدند. رفتاری غیرمحترمانه که در فوتبال کمتر اتفاق می‌افتد.

محله به صورت دیجیتال:
www.hamshahrionline.ir
www.newspaper.hamshahri.org
پهنه شرقی شهر تهران ۴ ۸ ۱۳ ۱۴ ۱۵
درخواست اهالی شمیران‌نو در پی اجرای طرح پاکسازی محله
محله برای همیشه پاکسازی شود
در روز ملی پارالمپیک به دیدار قهرمان رشته دو و میدانی در خیابان نبرد رفتیم
اینجا ورزشگاه اختصاصی معلولان نداریم

آژانس‌های مسافرتی، هتل‌ها و شرکت‌های فعال در زمینه گردشگری
همشهری